

Preek Hemelvaart (Lukas 24:36-53, Hand. 1:1-12)

Broeders en zusters,

Een preek over Hemelvaartsdag houden is een hele tour. Want hebt u wel eens in uw bijbel nagekeken hoeveel Bijbelgedeelten over de hemelvaart van de Here Jezus gaan. Niet zo veel. De evangeliën van Matteüs en Johannes maken er helemaal geen melding van. Marcus beperkt zich tot één zinnetje in Mc. 16:19: *De Here Jezus dan werd, nadat Hij tot hen gesproken had, opgenomen in de hemel en heeft Zich gezet aan de rechterhand Gods.* Voor de beschrijving van hemelvaart zijn we dus vooral afhankelijk van Lukas, de schrijver van het Lukas Evangelie en diezelfde Lukas is ook de schrijver van het bijbelboek Handelingen. Verwarrend is dan weer, als je die beide beschrijvingen van hemelvaart leest, die dus allebei door Lukas zijn geschreven, dat ze nogal van elkaar verschillen. In het Lukas Evangelie lijkt het wel dat Jezus direct nadat hij is verschenen aan zijn apostelen naar de hemel is gegaan, alsof het allemaal op één en dezelfde dag gebeurde. De verschillende gebeurtenissen na Jezus' opstanding worden samengevat in één lopend verhaal. Lukas werkt als het ware toe naar een climax. In Handelingen 1:3 blijkt echter dat Jezus maar liefst 40 dagen lang aan zijn discipelen is verschenen, tekenen heeft gedaan en hen ook heeft onderwezen over het Koninkrijk van God. Dezelfde schrijver, maar toch een accentverschil in de beschrijvingen van dezelfde gebeurtenis.

Ook de plaatsbepaling lijkt een andere te zijn. In het Lukas Evangelie staat: *Hij leidde hen naar buiten tot bij Betanië (24:50)* en daar voer Jezus ten hemel. Terwijl Handelingen 1:12 zegt dat ze na de hemelvaart van de Here Jezus terugkeerden van de berg genaamd, de Olijfberg, dicht bij Jeruzalem. Ik zeg bewust dat de plaatsbepaling een andere *lijkt* te zijn, want Lukas heeft het hier wel over dezelfde plaats. Als er staat dat Jezus hen naar buiten leidde, dan wil dat zeggen dat Hij hen buiten de stad Jeruzalem bracht. En letterlijk staat er dat Hij hen bracht 'tot naar Betanië'. Vermoedelijk betekent dat zoiets als 'tot aan de afslag naar Betanië'. Die afslag naar Betanië ligt inderdaad in de buurt van de Olijfberg. Het verschil in plaats is dus slechts ogenschijnlijk.

Tussen twee haakjes, ik moet eerlijk zeggen dat dit wel indruk op je maakt, ik mag nu preken over de hemelvaart van Christus, terwijl ik zelf nog niet zo lang geleden in

Israël was en daar op de Olijfberg stond. Hier is het dus. Dit is de plaats waar Jezus naar de hemel ging en bovendien is dit de plaats waar de Messias weer zal verschijnen. Zo zegt Zacharia 14 dat: *...zijn voeten zullen te dien dage staan op de Olijfberg... (14:3)*. En dat is ook de reden dat er vandaag de dag op de Olijfberg zoveel 150.000 Joodse graven zijn. Deze Joodse gelovigen willen erbij zijn als de Messias verschijnt en door de Gouden Poort de stad Jeruzalem binnentrekt. Deze Gouden Poort leidt direct naar de tempel. Arabische moslims hebben vlak voor deze poort een Arabische begraafplaats aangelegd en ook is de poort dicht gemetseld. Zij menen hiermee de Messias te kunnen tegenhouden. Alsof de Messias zich zou laten tegenhouden door een paar stenen.

Even weer terug naar de tekst.

In Handelingen 1:1 verwijst Lukas naar z'n eerste boek, dat is het Evangelie van Lukas. Deze beide boeken sluiten naadloos op elkaar aan. Zijn eerste boek handelt over wat Jezus heeft gedaan tot de dag dat Hij werd opgenomen. En dat klopt precies. Hoewel Lukas geen directe ooggetuige van Jezus is geweest, heeft hij nauwkeurig onderzoek gedaan naar wat er is gebeurd. Dat zegt hij ook in het begin van Lukas 1. Hij beschrijft vervolgens het leven van Jezus, te beginnen bij zijn geboorte tot aan zijn hemelvaart. En de reden waarom hij z'n Evangelie schreef was dat Teofilus de betrouwbaarheid zou erkennen van de zaken waarvan hij onderricht is. (1:4) Dat had Lukas voor ogen. Die beste meneer Teofilus, wiens naam de mooie betekenis heeft van 'vriend van God', moest gaan ontdekken dat wat Lukas schreef absoluut betrouwbaar is. Alles wat Lukas beschrijft in zijn evangelie zijn feiten. Zijn geboorte, zijn wonderen, zijn kruisdood, zijn opstanding en zijn hemelvaart. Ook het bijbelboek Handelingen is aan diezelfde Teofilus gericht. Dit boek gaat verder waar het Evangelie van Lukas is geëindigd, nl. bij de hemelvaart van de Here Jezus. En het bijbelboek Handelingen beschrijft dan vervolgens hoe de Boodschap van Jezus de wereld is in gegaan. Hoe vanaf de Pinksterdag een wereldwijde beweging op gang is gekomen, van volgelingen van Jezus. En vandaag de dag zijn er meer dan 1 miljard volgelingen van Jezus.

Hoewel er in de bijbel dus niet al te veel woorden worden vuil gemaakt aan hemelvaart is het bij Lukas wel de afsluiting van zijn eerste boek en de opening van zijn tweede boek. En dat lijkt me niet onbelangrijk. Door de hemelvaart twee keer te

vermelden onderstreept Lukas het belang ervan. Typisch dat de bijbel er niet veel over zegt hoe die troonsbestijging in de hemel van Jezus precies heeft plaatsgevonden. In die zin wordt onze nieuwsgierigheid niet echt beloond. Het Lukas Evangelie zegt simpel dat Hij al zegenend van hen scheidde en het bijbelboek Handelingen vermeldt dat een wolk Hem aan hun ogen onttrok. Meer weten we niet. Maar laten we ons eens even richten op wat er wel staat. Het evangelie vermeldt dat hij van hen scheidde, terwijl Hij hen zegende. Zou het toevallig zijn dat het Lukas Evangelie begint met de priester Zacharias, de vader van Johannes de Doper. Nadat Zacharias zijn priesterdienst had voltooid was hij niet in staat te spreken, en zodoende ook niet in staat de zegen uit te spreken over het volk. En nu, aan het eind van het boek, zegent Jezus wel, nadat Hij zijn offerdienst heeft voltooid. Met opgeheven handen neemt Hij afscheid van zijn discipelen. Die gebrekkige priester Zacharias aan het begin van het Lukas evangelie staat in schril contrast met de volmaakte priester Jezus aan het eind van het evangelie. Een volmaakte priester met zegenende handen. Diezelfde handen, waarvan Jezus gezegd heeft 'kijk maar, voel maar, Ik ben het echt'. Die zegenende handen van Jezus zijn doorboorde handen. Hoewel ik geloof dat ons opstandingslichaam straks geen sporen van gebrokenheid en lijden meer zullen dragen is dat bij Jezus anders. Zijn littekens zijn nog zichtbaar. Het bijbelboek Openbaringen beschrijft Jezus in de hemel als een Lam dat is geslacht. Zijn littekens zijn Zijn sieraden geworden. Ze herinneren ons altijd aan wat Hij heeft gedaan voor ons. Dankzij Zijn kruisdood is er voor ons vergeving gekomen. Zo is Hij van ons heengegaan, al zegenend, "Ik ben met je alle dagen".

En net zoals de verbouwereerde Elisa zijn heer Elia naar de hemel zag gaan op een vurige wagen en Elisa bleef achter met de belofte van een dubbeldeel van de geest van Elia, zo staan hier ook de discipelen naar de hemel te staren met de belofte dat ze kracht zullen ontvangen als de Heilige Geest over hen komt. En zoals de mensen zeiden van Elisa: zie de geest van Elia is op hem, zo zullen de mensen straks in Jeruzalem het moeten erkennen: de Geest van Jezus is op zijn volgelingen gekomen!

Handelingen vertelt ons dat Jezus door een wolk aan het oog van de discipelen werd onttrokken. Terwijl de discipelen naar de hemel staarden verschenen hen twee mannen in witte klederen. Hoewel het er niet met zoveel woorden staat mogen we aannemen dat er engelen verschenen. Opmerkelijk dat bij al de heilsfeiten engelen

verschijnen, vindt u niet? De geboorte van Jezus, Kerst, is aangekondigd door een engel. Vlak voor Jezus' sterven, Goede Vrijdag, in Gethsemané verscheen Hem een engel. Bij het lege graf, Pasen, waren er weer engelen die boodschappen van de opgestane Heer. En ook nu, bij Hemelvaart, verschijnen er weer engelen om de discipelen er op te wijzen dat Jezus in de hemel is opgenomen en ook zal terugkomen op de wolken. En die zekerheid, de zekerheid dat Jezus terugkomt, was voor de discipelen reden tot grote blijdschap. Zo omschrijft Lukas dat in het Evangelie. Zij keerden met grote blijdschap terug naar Jeruzalem. Deze tekst, Lukas 24: 52 wordt in de SV anders weergegeven. Ook daar wordt over blijdschap gesproken, maar er staat nog iets voor: *En zij aanbaden Hem en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap*. Blijkbaar is er verschil tussen de verschillende handschriften en heeft daarom de ene vertaling wel melding gemaakt van de aanbidding van de discipelen en de andere vertaling niet. De NBV heeft het trouwens weer wel vermeld. Voor ons is niet meer te achterhalen of Lukas deze woorden vermeld heeft of niet. Wij moeten het doen met latere handschriften en hier hebben we dus te maken met een verschil tussen het ene en het andere handschrift.

Naar alle waarschijnlijkheid hebben de discipelen de naar de hemel gaande Here Jezus aanbeden en daarna zijn ze naar Jeruzalem gegaan. Jeruzalem ligt een sabbatsreis ver van de Olijfberg. Dat wil zeggen dat de Olijfberg binnen een straal van 2000 el (dat is 800 meter) van de stad ligt. In Numeri 35:5 wordt deze stadsgrens aangegeven. Volgens Exodus 16:29 mochten de joden op de sabbat de plaats waar zij waren niet verlaten. Zij mochten niet verder lopen dan deze stadsgrens. Vandaag de dag is dat nog zo. Bij verschillende steden hebben we tijdens de Israelreis gezien dat er een draad gespannen is bij een stad, die aangaf hoe ver er gelopen mocht worden op de sabbat.

Tot zover de beschrijving van de gebeurtenissen op Hemelvaartsdag. Maar wat maakt nu dat die discipelen blij waren na deze gebeurtenis? En wat maakt nu dat de kerk deze dag viert? Welke betekenis heeft hemelvaart?

Hemelvaart heeft in de eerste plaats betekenis voor de Here Jezus Christus zelf. De hemelvaart is als het ware een nieuwe trap in de staat van de verhoging van Christus. Rom. 8:34 spreekt over Christus als de gestorvene, wat meer is de opgewekte, die ter rechterhand Gods is, die ook voor ons pleit. Door hemelvaart laat

God zien dat Hij het verlossingswerk van Christus accepteert. Hemelvaart laat ons zien dat alles is volbracht. Jezus heeft Zijn plaats weer terug, die Hij voor zijn menswording had. Door Zijn Zoon weer thuis te halen toont de Vader ons dat er niets meer is wat de verzoening met Hem in de weg staat. Nu vertelt de bijbel er niets over, maar hoe zal de troonsbestijging in de hemel hebben plaatsgevonden? Ik vermoed niet al te stilletjes. Ik denk dat de hemel als het ware heeft getrild op zijn grondvesten toen de Zoon weer thuis kwam. De engelen zullen gejuicht hebben omdat de grote Overwinnaar weer thuis is gekomen. Daar kunnen wij mensen geen voorstelling van maken. Maar reken maar dat er een met niets te vergelijken vreugde was in de hemel. Als de bijbel al spreekt over feest in de hemel bij de thuiskomst van verloren zonen en dochters dan mogen we er zeker op rekenen dat de thuiskomst van deze grote Zoon uitbundig is gevierd in de hemel.

Ten tweede heeft hemelvaart betekenis voor ons. Toen Jezus op aarde rondliep had hij al aangegeven dat het beter was dat Hij heen zou gaan in plaats van op aarde te blijven. Dat kunnen we nalezen in Joh.16. Toen waren deze woorden van Jezus een reden voor droefheid voor de discipelen. Maar nu, na de kruisiging en de opstanding was dat anders. Nu was er blijdschap. Jezus vertelt ook waarom het beter is dat Hij heen zou gaan. Want dan alleen kon de Trooster komen, of zoals de NBV het zegt 'de pleitbezorger'. De komst van de Heilige Geest is door Jezus op verschillende plaatsen aangekondigd. We hebben er al twee van gelezen. In Lukas 24 wordt gezegd dat de discipelen in Jeruzalem moeten blijven totdat zij bekleed zullen worden met kracht uit de hoge. Hiermee doelt Lukas op de komst van de Heilige Geest. Die kracht is nodig om te kunnen getuigen, te beginnen in Jeruzalem en dan de andere volken. In Handelingen zegt Lukas met iets andere woorden precies hetzelfde. *Gij zult kracht ontvangen wanneer de heilige Geest over u komt en gij zult mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judea en Samaria en tot het uiterste der aarde.* Die belofte van de Heilige Geest is niet alleen een reden tot blijdschap voor de discipelen, maar ook voor ons. Jezus zal ons niet alleen laten. Hij komt alleen niet zichtbaar, maar door Zijn Geest. Die Geest zal in ons zijn en ons bijstaan om te getuigen en als gelovige te kunnen leven. Nu vertelde ik net al dat de Heilige Geest 'trooster' of 'pleitbezorger' genoemd wordt. Het woord wat hier in de grondtekst staat wordt in onze NBG vertaling ook wel vertaald met 'voorspraak'. En het bijzondere is dat het dan gebruikt wordt voor de Here Jezus. In 1 Joh. 2:1 staat dat we een

voorspraak hebben bij de Vader, nl. Jezus Christus. In de NBV wordt ook hier over een pleitbezorger gesproken. Persoonlijk vind ik dat in dit geval beter en consequenter vertaald. Hetzelfde Griekse woord vertalen met hetzelfde Nederlandse woord. De Heilige Geest is dus onze pleitbezorger op aarde, de Here Jezus is onze pleitbezorger in de hemel. Er is iemand in de hemel die voor u bidt en pleit. Dat deed de Here Jezus al toen Hij op aarde was. Hij bad om eenheid voor zijn volgelingen en dat hun geloof niet zou bezwijken. Maar nu is Hij de hemel ingegaan om voor het aangezicht van God te verschijnen ons ten goede, zegt Hebr. 9:24. Als wij in gebed tot God komen dan mogen we dat doen in de naam van Jezus. God ziet ons aan in Hem omdat Jezus voor ons in staat. Hij verschaft ons toegang tot Gods vaderhart. Hij is onze middelaar. En vanuit de hemel zorgt Hij voor ons. Niemand zal ons roven uit zijn hand. Hij houdt ons vast. Persoonlijk en als gemeente.

De Here Jezus is als Hoofd van de gemeente naar de hemel gegaan. We zijn nu dus fysiek van Hem gescheiden. Maar dat zal niet zo blijven. De engelen zeiden het al. Zoals Hij heenging, zo komt Hij terug. Het Hoofd van de gemeente zal weer verenigd worden met de leden. De afstand tussen hemel en aarde, de afstand tussen Gods woonplaats en onze woonplaats, is overbrugd dankzij de Here Jezus. Het gaat naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar God bij de mensen zal wonen. En de hemelvaart van de Here Jezus is een grote stap richting die toekomst.

De discipelen gingen met blijdschap terug naar Jeruzalem en daar waren ze voortdurend in de tempel om God te loven. Ze wisten het: we staan er goed voor. Onze opgestane Heer is in de hemel. Zegenend, met zijn doorboorde handen uitgestrekt, is Hij weggegaan. En vandaar zal Hij komen om allen die Hem liefhebben in Zijn armen te sluiten. En dan zal Hij zeggen: Welkom....welkom lief kind van me.....wat heb ik naar je verlangd....welkom thuis....

Amen

Mei 2010
G.P. Hartkamp
Wapenveld